

Ujeti mali delničarji

Državne NLB, Nova KBM in Abanka Vipava, ki obvladujejo okrog 45 odstotkov slovenskega bančnega trga, so v lanskem letu skupaj pridemale za več kot 400 milijonov evrov izgube. In to čutijo tudi mali delničarji bank. Nova KBM jih ima še vedno 98 tisoč, NLB in Abanka pa okrog tri tisoč delničarjev.

Damijan Toplak

"Pri Novi KBM je država izkoristila ugoden trenutek finančne konjunktore in uspela prepričati veliko število malih vlagateljev za nakup delnic in dokapitalizacijo Nove KBM," ugotavlja Rajko Stankovič, predsednik društva Mali delničarji Slovenije (MDS). "Sama oblika, ki je omogočala vstop tujim partnerjem že na začetku, se je izkazala za slabo, saj kljub navedbam tedanjega finančnega ministra (zdaj že pokojnega Andreja Bajuka, op. a.) to niso bili dolgoročni vlagatelji, ampak so prvi prodajali delnice Nove KBM in maksimirali kapitalne dobičke, nakar se je povpraševanje po delnicah zmanjšalo in pričel se je strmi padec vrednosti delnice."

Toda prvi mož društva MDS ne pozabi omeniti še drugih (objektivnih) okoliščin za zdrs vrednosti delnice druge največje slovenske banke. "K velikemu padcu vrednosti delnice Nove KBM je znatni del prispevala tudi netransparentnost poslovanja banke, zlasti nakupi zemljišč na Hrvaškem, pa prijateljski krediti družbam nadzornikom, kot je Pom-Invest, kjer je bilo opuščeno dolžno ravnanje nadzornika. Mirno so gledali slabitve, ki so se dogajale iz leta v leto, pri tem pa nihče ne predsednika uprave in ne predsednika nadzornega sveta ni vprašal, kaj bosta naredila, da teh slabitev v prihodnjih letih ne bo. Slabitve so se, tudi zaradi finančne krize, le povečevale," pojasnjuje Rajko Stankovič. Število (malih) delničarjev je tako v štirih letih in pol z blizu 110 tisoč upadlo na slabih 98 tisoč, vzporedna kotacija delnice v Varšavi ni prinesla več prometa

z njo in tudi višjih tečajev ne, le odstotek tujih lastnikov se je povečal nad 22 odstotkov vseh. Vlada Janeza Janše se nagiba k temu, da bi se (ne)posredni delež države v Novi KBM spustil na 25 odstotkov in zlato delnico (podobno velja tudi za NLB), kar je postalo še posebej aktualno, ko se je ugotovilo, da je skupina Nova KBM lansko leto sklenila s 53,7 milijona evrov izgube.

Zgodba z NLB je podobna, le da ta banka ni šla na borzo, kjer bi najbrž bila vrednost delnice še nižja, kot je zdaj na sivem trgu, je prepričan predsednik društva MDS. "Zdaj že predsednik uprave NLB v odstopu, Božo Jašovič, je večkrat povedal, da niso imeli dobrega sistema upravljanja s tveganji in zaradi tega nikogar od nekdanjega vodstva niso ustrezno sankcionirali s kakšno tožbo. Na dan prihajajo številni posli, predvsem na jugu, ki so bili spretno skriti pred očmi javnosti. Dogajajo se čedalje večji odpisi," nič kaj rožnate razmere v največji slovenski banki opisuje Rajko Stankovič. Na vprašanje,

“K velikemu padcu vrednosti delnice Nove KBM so prispevali tudi nakupi zemljišč na Hrvaškem, prijateljski krediti družbam in še marsikaj nerazumljivega.”

ali naj ostane država lastnica teh bank, pa Stankovič odgovori: "Kar se tiče financiranja gospodarstva, je verjetno modro, da bi država v NLB kot tudi Novi KBM ostala vsaj četrtinska lastnica

Rajko Stankovič: "Vzporedna kotacija delnice Nove KBM v Varšavi ni prinesla več prometa z njo, niti ne višjih tečajev."

in z dodatno (zlato) delnico, da se ne morejo zgoditi statutarne spremembe, ki bi lahko bile na škodo banke in s tem na škodo financiranja podjetij. S tem bi država preprečila morebitno bojazn, da bi se ti dve banki prelevili v hranilnici."

Zgodba o slovenskih državnih

predvsem v času konjunktore v letih 2005 do 2007, ni bilo dovolj konzervativno, in danes v času globoke gospodarske krize bankam zaradi slabo zavarovanih danih posojil, malomarnega vodenja bančnih poslov, prevelikega spodbujanja menedžerskih prevzemov in še česa, visijo nad glavo več stotilijonski odpisi in slabitve. Najbolj na tapeti sta industrija finančnih holdingov in gradbeništvo, z resnimi gospodarskimi problemi se soočajo tudi nekdanje stabilne druge gospodarske dejavnosti. A med bankami in hranilnicami, ki delujejo v Sloveniji, imamo tudi takšne, ki so v zadnjih letih dosegale precejšnje dobičke, res pa je, da so bodisi v tuji lasti ali pa v domači zasebni lasti, kar je še en argument več, da državno lastništvo za poslovno kondicijo večine bank ni bilo dobrodošlo.

bankah in kapitalnih izgubah številnih malih delničarjev je veliko bolj globoka, kot bi si nekateri v Sloveniji želeli priznati. Gospodarjenje s tujim denarjem, kar banke sicer počnejo,